

Mál nr. 294/2020**M og****V vegna lausafjártryggingar og kaskótryggingar ökutækis.****Ágreiningur um greiðslu bóta vegna tjóns á lausafé og bifreið 12. desember 2018.****Gögn.**

Málskot mótttekið 3. september 2020 ásamt fylgiskjöllum.

Bréf V dags. 20. september 2020.

Málsatvik.

Í gögnum málsins, þ.á.m. lögregluskýrslum, kemur fram að farið var inn í verslunarhúsnæði M að því er virðist aðfararnótt 12. desember 2018 og varningi stolið þaðan. Einnig voru teknir lykjar af bifreið M og hún fjarlægð. Af gögnum málsins verður ekki annað ráðið en að bifreiðin hafi ekki fundist. Niðurstaða lögreglurannsóknar, þar sem vettvangur var rannsakaður strax eftir að tjón hafði verið tilkynnt, var sú að líklega hefði verið farið inn í verslunarhúsnæði M með lykli. Í málinu liggur einnig fyrir ódagsett skýrsla með myndum frá byggingarverktaka um að hurð á verslunarhúsnæðinu sé óþétt og hurðarhúnn laus, sem og að lamir hurðarinnar virðist snúnar.

M telur að greiða eigi bætur úr lausafjártryggingu sinni vegna tjóns á lausafé sem hafi verið fjarlægt í innbroti, en telur að fyrirtækið hafi ekki verið með kaskótryggingu ökutækis í gildi. M telur ekki skipta máli að vátryggingarfjárhæð í lausafjártryggingunni hafi verið hækkuð skömmu fyrir tjónsatburði en það hafi verið vegna stækkunar á verslunarhúsnæði og verðmætari lagers. M telur heldur ekki skipta máli að fyrirtækið hafi áður orðið fyrir tjóni og sé hér um einangrað tjónsatvik að ræða sem verði að meta þannig. Einnig vísar M til þess að í lögregluskýrslu sé orðið innbrot notað og fjallað sé um far eftir eitthvað álag á karmi hurðarinnar sem séu ummerki um innbrot og ekki sé hægt að útiloka að kunnáttumenn hafi verið á ferð sem hafi reynt að fara eins varlega og þeir gátu við að komast inni húsnæði M. Í málskoti kemur einnig fram að vísað sé á bug ásökunum af hálfu V um að um sviksamlega háttsemi hafi verið að ræða af hálfu eiganda M.

V hefur hafnað bótaskyldu úr lausafjártryggingu M með vísan til þess að ósannað sé að um innbrot hafi verið að ræða þar sem niðurstaða lögreglurannsóknar hafi verið að farið hafi verið inn í húsnæði M með lykli og þau ummerki sem hafi verið á hurðarkarmi beri með sér að þau hafi verið búin til í þeim tilgangi að láta líta út fyrir að um innbrot hafi verið að ræða. V telur að niðurstaða lögreglu sé afdráttarlaus um að ekki hafi verið um innbrot að ræða í verslunarhúsnæði M. V lýsir því einnig yfir að kaskótrygging sé í gildi vegna ökutækis í eigu M en telur þjófnað hennar ósannaðan og þannig sé ekki fyrir hendi bótaskylda úr þeirri vátryggingu heldur. Afstöðu V fylgja einnig upplýsingar um viðskiptasögu M við V síðan í janúar 2017 og tvisvar eftir það hafi verið greiddar bætur úr lausafjártryggingu M, annars vegar vegna innbrots í febrúar 2017 og hins vegar vegna bruna í nóvember 2017. Einnig vísar V til þess að stuttu fyrir tilkynningu um það tjón sem hér er til umfjöllunar hafi M hækkað lausafjártryggingu umtalsvert. V vísar einnig til þess að með vísan til 2. mgr. 47. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 falli allur réttur M niður skv. vátryggingarsamningi þar sem M hafi af ásetningi veitt rangar eða ófullnægjandi upplýsingar sem hann veit eða má vita að leiði til þess að hann fái greiddar bætur sem hann á ekki rétt til. V vísar einnig til 10. gr. vátryggingarskilmála undir nafninu „sameiginlegir skilmálar“. V telur einnig að sú háttsemi brjóti gegn 248. gr., sbr. 20. gr. almennra hegningarlaga nr 19/1940 og áskilur sér rétt til að kæra málið til lögreglu til frekari rannsóknar. V bendir einnig á að ódagsett skýrsla um húsnæði M beri ekki með sér hvenær það hafi verið skoðað og hafi því ekkert sönnunargildi. Einnig vísar V til þess að í samskiptum eiganda M við starfsmenn V hafi hann hamrað á því að brotist hafi verið inn í verslun M í gegnum útidyrhurð og að ökutæki M hafi verið notað til að ferja lausaféð sem stolið var. Það hafi leitt til grunsemda bæði lögreglu og félagsins að maður hafi verið í mysunni hvað varðar tjónsatvikið.

Álit:

Í málinu er ágreiningur um bótaskyldu annars vegar úr lausafjártryggingu þar sem gildissvið þeirrar váttryggingar nær til „innbrots“ og hins vegar verður að líta svo á að þar sem kaskótrygging ökutækis var í gildi á tjónsdegi þá sé einnig ágreiningur um hvort gildissvið þeirrar váttryggingar nái til tjónsins, þ.e. hvort um „þjófnað“ hafi verið að ræða. Um gildissvið beggja váttrygginga er fjallað í váttryggingarskilmálum fyrir hvora um sig.

Váttryggingartaka/váttryggðum ber skv. almennum sönnunarreglum að sýna fram á að tjón hans falli undir gildissvið váttryggingarsamnings. Þegar litið er til gildissviðs lausafjártryggingar M hjá V verður því að líta svo á að M hafi sönnunarbyrðina um að tjón á lausafé í verslunarhúsnæði hans sé vegna innbrots. Gögn málsins sýna það ekki með óyggjandi hætti þar sem lögreglurannsókn leiðir ekki skýrt í ljós að brotist hafi verið inn heldur er þar dregin sú ályktun að farið hafi verið inn í húsnæði M með lykli. Skýrsla sem lögð var fram einhliða af hálfu M og er ódagsett hefur ekki það sönnunargildi að hún hnekki þeirri niðurstöðu lögreglurannsóknarinnar. Þetta leiðir til þess að ósannað er að M hafi orðið fyrir bótaskyldu tjóni úr lausafjártryggingu sinni. Frekari umfjöllun um 2. mgr. 47. gr. laga um váttryggingarsamninga hvað varðar þá váttryggingu er því þarflaus.

Þó M haldi því fram í málskoti að hann hafi ekki ætlað að festa kaup á kaskótryggingu ökutækis verður ekki hjá því litið að V hefur með athugasemdum sínum við málskot M staðfest að slík váttrygging var í gildi á tjónsdegi. Kemur því til skoðunar hvort hafi orðið tjón sem fellur undir gildissvið þeirrar váttryggingar, en eins og áður segir nær hún til þjófnaðar.

Í ljósi þess að ekki verður annað séð af málgögnum en að ökutæki M hafi ekki fundist verður að telja sannað að þjófnaður hafi átt sér stað. Af gögnum málsins má ráð að lyklar ökutækisins hafi verið geymdir inn í verslunarhúsnæði M án þess að þeim hafi verið komið fyrir þar í lokaðri eða læstri hirslu. Í gr. 6.3. í váttryggingarskilmálum kaskótryggingar hjá V kemur fram sú varúðarregla að ökutæki skuli vera læst og lykla ökutækis skuli geyma á öruggum stað. Þessa var ekki gætt af hálfu M og telst því tilefni til að takmarka ábyrgð V á grundvelli 26. gr. laga um váttryggingarsamninga. Með hliðsjón af því að umrædd varúðarregla er mikilvæg til að koma í veg fyrir þjófnað á ökutæki og M hafði alla möguleika til að geyma lykla á öruggum stað verður með hliðsjón af atvikum öllum að takmarka ábyrgð V um helming.

Hvað varðar vísun V til 2. mgr. 47. gr. og að M hafi misst rétt til bóta vegna ásetnings um að veita rangar eða ófullnægjandi upplýsingar verður slíkur ásetningur ekki talinn fullsannaður m.v. þau gögn sem liggja fyrir í málinu. Sönnunarbyrði um takmörkun ábyrgðar váttryggingafélags hvílir á V og ber félagið því hallann af slíkum sönnunarskorti.

M á því rétt á bótum úr sinni kaskótryggingu ökutækis hjá V en réttur til bóta takmarkast um helming.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr lausafjártryggingu en á rétt á bótum sem nemur helmingi tjóns á ökutæki úr kaskótryggingu ökutækis hjá V.

Reykjavík, 3. nóvember 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.